

Notat om høringsvar fra Dommerfuldmægtigforeningen over udkast til lovforslag om en politi og domstolsreform.

Dommerfuldmægtigforeningen har indhentet et responsum. Heri står bl.a., at den retsvidenskabelige litteratur langvarigt og vedholdende har kritiseret brugen af konstituerede (ikke udnævnte) dommere. Det kritiseres:

- At brugen af konstituerede dommere bryder med princippet om domstolenes funktionelle uafhængighed.
- At brugen af konstituerede dommere kan betyde – selvom det objektivt set er uden grund – at parterne ikke oplever dommeren uafhængig og uvildig.
- At brugen af konstituerede dommere lægger pres på den konstituerede, der ønsker advancement.

Domstolsudvalget tog bl.a. stilling til denne kritik da den foreslog en række lovændringer, der skulle sikre konstituerede dommers uafhængighed. Samtlige forslag, bortset fra forslag om flere dommerstillinger, er siden vedtaget.

Domstolsudvalget udtalte, at de hensyn, som ligger bag grundlovens § 3 og § 64, klart taler for, at de dømmende funktioner – i højere grad end tilfældet er i dag – udøves af personer, som nyder den grundlovssikrede beskyttelse af deres uafhængighed.

På denne baggrund forekommer det uforståeligt, at disse anbefalinger ikke er fulgt i lovudkastet alene med en henvisning til de økonomiske rammer for reformen. Tværtimod vil brugen af konstituerede dommere forøges. Ved de store byretter, Århus, Aalborg, Odense, den nye Frederiksberg ret, skal 40 % af retssagerne fremover behandles af konstituerede dommere, i modsætning til i dag 10-18 %.

Der er i dag 123 udnævnte retsassessorer ved domstolene, hvoraf langt størstedelen har papir på, at de er kvalificerede til at være byretsdommere. Da konverteringen af en række retsassessorstillinger til dommerstillinger kun vil indebære en meget beskedent merudgift, bør økonomiske hensyn ikke være til hinder for, at flere sager i fremtiden kan afgøres af udnævnte dommere.

Domstolsudvalget udtalte bl.a., at fiskale hensyn og ønsket om at holde antallet af udnævnte dommere på et forholdsvist lavt niveau var grunden til den store anvendelse af konstituerede dommere.

Sådanne hensyn skal og bør ikke kunne begrunde den alt for store – og nu stigende – anvendelse af konstituerede dommere. Ifølge taloplysninger fra Strukturkommissionen skal der ca. 60 nye dommerstillinger til, ifølge oplysninger indhentet i forbindelse med udarbejdelse af lovudkastet er tallet ca. 91 yderligere dommerstillinger, hvis anvendelsen af konstituerede dommere skal begrænses til det acceptable. Prisen for de yderligere dommerstillinger er henholdsvis 8.580.000 kr. og 13.013.000 kr.

Dommerfuldmægtigforeningen har haft lejlighed til at gennemgå høringsvarene. Flere er enige i, at den store anvendelse af konstituerede dommere er forkert:

Advokatrådet udtaler: " ... Men retsarbejdet burde i videre omfang varetages af udnævnte dommere.

Domstolsudvalget anførte i betænkning nr.1319/1996, at de hensyn, som ligger bag grundlovens § 3 og § 64, klart taler for, at de dømmende funktioner i højere grad end det er tilfældet i dag, udøves af personer, som nyder den grundlovssikrede beskyttelse af deres uafhængighed. Efter udvalgtes mening burde anvendelse af ikke-udnævnte dommere ved byretterne derfor begrænses til de tilfælde, hvor uddannelsesmæssige hensyn og hensynet til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse taler for, at retsarbejdet varetages af ikke-udnævnte dommere.

Advokatrådet er ligeledes af den opfattelse, at hensynet til borgernes retssikkerhed tilsiger, at retssager i videst muligt omfang afgøres af udnævnte dommere. Advokatrådet skal derfor beklage, at der med lovforslaget ikke er lagt op til nu at ændre fordelingen af retsarbejdet mellem dommere og de øvrige jurister ved domstolene."

LIBER; Liberale Erhvervs Råd, der varetager interesserne for selvstændige liberale erhvervsudøvere, udtaler:

" ...

Væsentlige dele af lovudkastet vil efter alt at dømme medvirke til at denne håndtering sker på en fortsat fagligt højt og kvalificeret plan, men LIBER må samtidig udtrykke bekymring over, at der lægges op til, at det i langt mindre omfang er udnævnte dommere der skal residere i retterne. Arbejdet med sagerne ved byretterne vil med reformens gennemførelse bliver af en langt mere kompliceret natur for byretsdommerne, hvilket vil stille højere krav til deres kompetencer, erfaring m.v.

...

I tilknytning hertil er det LIBERs opfattelse, at retsarbejdet i større omfang end i dag bør varetages af udnævnte dommere, som nævnt indledningsvist. Domstolsudvalget har på glimrende vis i sin betænkning fra 1996 argumenteret for, at de dømmende funktioner i et væsentlig større omfang bør varetages af udnævnte dommere, der ved denne udnævnelse er beskyttet af grundloven med henblik på at sikre, at de i deres retsledelse og ved deres afsigelse af afgørelser er fuldstændige frie og uafhængige.

LIBER skal således opfordre til, at der ved fremsættelse af lovforslaget lægges op til, at der ændres ved fordelingen af retsarbejdet mellem de udnævnte dommere og de øvrige jurister. Vægten bør lægges på, at det er udnævnte dommere der i helt overvejende grad residerer i retten."

Retten i Århus udtaler: "... Embedet har ikke bemærkninger til retskredsreformen. Embedet finder imidlertid den foreslåede dommernormering klart utilstrækkelig,...

Forudsætningen om, at retsassessorer og dommerfuldmægtige udfører 40 % af retsarbejdet er ikke dækkende for forholdene ved Retten i Århus, hvor en langt mindre del af retsarbejdet udføres af denne juristgruppe, hvis hovedopgaver ligger i de store specialafdelinger.

Det fremgår af Domstolsudvalgets betænkning fra 1996, at alt retsarbejde som udgangspunkt bør udføres af udnævnte dommere. Dette synspunkt har embedet levet op til, ligesom det er embedets opfattelse, at dette bør fastholdes, også efter en domstolsreform..... Det er embedets opfattelse, at det er uholdbart, hvis næsten halvdelen af embedets egentlige retssager skal afgøres af jurister, der ikke er udnævnte dommere."

Retten i Odense udtaler: "...

Retten på Fyn vil ikke kunne fungere med den dommernormering, der angives i lovforslaget, dvs. 13 dommere inkl. Præsidenten.

...

Hvis Retten på Fyn skal kunne fungere, må i det mindste følgende forudsætninger opfyldes: 1) Domstolsstyrelsen skal fuldt ud udnytte sin kompetence i henhold til lovforslaget til at normere Retten på Fyn med i alt 16 dommere inkl. præsidenten. 2) Domstolsstyrelsen skal desuden normere Retten på Fyn med... (dvs. tilsammen 11 retsassessorer), således at en væsentlig del af retssagsarbejdet kan udføres af retsassessorer.

Hvis disse forudsætninger ikke opfyldes, vil retssagsbehandlingen i Retten på Fyn bryde sammen nogen tid efter rettens etablering.

...

Retssagsbehandlingen bør i videst mulige omfang udføres af dommere frem for af retsassessorer.

...

Den kommende samlede normering af dommere og retsassessorer for Retten på Fyn bør derfor fastlægges ud fra en forudsætning om, at retssagsbehandlingen i langt det væsentligste skal udføres af dommere."

Domstolsstyrelsen udtaler: "...

Domstolsstyrelsen havde gerne set, at antallet af udnævnte dommere i forbindelse med domstolsreformen var blevet forøget, således at sagerne ved Danmarks Domstole i højere grad kunne blive afgjort af udnævnte dommere. Domstolsstyrelsen er imidlertid enig med Justitsministeriet i, at den økonomiske ramme, der er fastsat for domstolsreformen, ikke gør dette muligt.

Domstolsstyrelsen gør opmærksom på, at de beregninger, der ligger til grund for den foreslåede normering af byretsdommere, er baseret på en række antagelser af skønsmæssig karakter."

Flere af høringssvarene giver udtryk for store betænkeligheder ved de beregninger der ligger til grund for normeringen af byretsdommere. Da dommernormeringen er lovreguleret, vil konsekvenserne af en for lav dommernormering være, at ikke udnævnte dommere vil udføre mere end 40 % af alt retsarbejde i Danmark

Med venlig hilsen

Carin Holm

Formand.